

Een toewijding van onschatbare waarde voor een schat aan edelsmeedwerk!

Toen Jacques de Vitry, eminent Frans theoloog en bisschop van Saint-Jean d’Acre, relieken van heiligen, kostbare voorwerpen en edele materialen schonk aan de priorij Saint-Nicolas van Oignies, waar hij een tijdje verbleef, zette broeder Hugo zich aan het werk...

...Het resultaat is een schitterende verzameling van een vijftigtal stukken, hoofdzakelijk edelsmeedwerk – reliekhouders, kruisbeelden, fylacteria (amuletten met een vers uit de Bijbel), evangelieboeken en bijbehorende boekbindplaten, miskelken, hostieschaaltjes,... – gemaakt door broeder Hugo tussen 1228 en 1238, maar ook door medewerkers van zijn atelier.

Volgens **Jacques Toussaint**, hoofdconservator en directeur van het Musée provincial des Arts anciens du Namurois – Trésor d’Oignies (TreM.a), “is de collectie van Hugo bijzonder geraffineerd: met ciseleerwerk, stempels, verzonken etsen, niëllo’s en vooral opvallend verfijnd filigraanwerk. Er zijn weinig verzamelingen edelsmeedwerk uit de 13de eeuw die zo veelzijdig zijn en in zo’n goede staat bewaard zijn gebleven. De harmonie, de uiterst verfijnde afwerking en de edele materialen – cameeën, edelstenen, zilver, verguld koper – maken er een geheel met internationale faam van.

800 jaar vol verwikkelingen!

In 1794 worden kloosters en kerken door de revolutionairen geplunderd en platgebrand. Gelukkig had de laatste prior van Oignies de tegenwoordigheid van geest om de kerkschat te laten inmetzelen in een hoeve. “Wanneer de boer in 1818 sterft, wordt de schat toevertrouwd aan de jonge congregatie van de Zusters van Onze-Lieve-Vrouw van Namen. Jarenlang bewaken zij de schat in hun klooster aan de oevers van de Maas. Maar in 1939 wordt de schat opnieuw bedreigd: om te verhinderen dat hij door de Duitsers

in beslag wordt genomen, verbergen de zusters hem in de kelders van het naburige Institut Saint-Louis.”

Toen het klooster tijdens de oorlog gebombardeerd werd, verhuisde de schat naar het Diocesaan Museum van Namen. In 1952 kon hij dan eindelijk terug overgebracht worden naar het heropgebouwde klooster, waarin een bepantserde zaal werd voorzien om de schat te bewaren en tentoon te stellen.

Een nieuwe toekomst

Aangezien de verantwoordelijkheid te zwaar werd voor de zusters, besloten ze om de kerkschat van Oignies aan de Koning Boudewijnstichting te schenken, op voorwaarde dat de schat voor iedereen toegankelijk zou blijven in Namen. De Société Archéologique de Namur bleek de ideale partner om de schat te bewaren en verder te bestuderen. Het Musée provincial des Arts anciens du Namurois was, vanwege zijn deskundig wetenschappelijk personeel en zijn goede veiligheidsmaatregelen, de geschikte plek om de stukken tentoon te stellen. De kerkschat, waarvan 32 stukken in januari 2010 geklasseerd werden als roerend cultureel erfgoed, bezorgde het museum een internationale uitstraling. Het is nu een van de belangrijkste musea van de Franstalige Gemeenschap. Bovendien kreeg het dankzij de kerkschat een tweede ster in de Michelinijds. Het feit dat de schat nu veilig is, is in eerste instantie te danken aan de scherpzinnigheid en goede wil van de Zusters van Onze-Lieve-Vrouw van Namen. Zij verdienen onze grote dank voor bijna twee eeuwen vol toewijding en vindingrijkheid ten dienste van de kerkschat van Hugo van Oignies!

“De kerkschat van Oignies werd in 1978 uitgeroepen tot een van de ‘7 wonderen van België’.”

Schat van Oignies, 13de eeuw
Schenking, 2010, Musée provincial des Arts anciens du Namurois,
Namen - © Hughes Dubois Bruxelles-Paris